Terítő - Kéry János és Czobor Orsolya címerével

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2853.1
Készítés ideje:	17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Nyugat-Magyarország
Anyag:	posztó
Technika:	applikált fémfonalas domború hímzés; fémfonalas vert csipke
Méretek:	hosszúság: 175 cm szélesség: 175 cm

A négyzet alakú, vörös posztóterítő négy sarkát és közepét ezüst- és aranyozott ezüstfonalas hímzés díszíti. A sarkokat egy-egy átlós irányú, rozettából, gránátalmából, tulipánból, valamint levelekből kialakított geometrikus virágdísz tölti ki. A terítő középpontjában Kéry János (1637–1685) és Czobor Orsolya kettős címere látható, melyet körben sugaras elrendezésű, sarlós levelekkel közrefogott íriszek és csigáslevelű peóniák vesznek körül. A terítőt körben aranyozott ezüstfonalas vert csipke szegélyezi.

Kéry János Esterházy Miklós közvetlen környezetéhez tartozott. 1629-ben a nádor követeként tárgyalt Bethlen Gáborral, majd később I. Rákóczi György fejedelemmel is. 1642-ben bárói, majd 1654-ben grófi rangot kapott. A politikai együvé tartozás mellett baráti szálak is fuzték a családhoz, mint arról Esterházy Pál *Protoculum*ában olvashatunk: "Ez szerelmes Feleségemnek adott Isten egy fiu magzatott [...] Fraknoban Anno 1655 kit Miklós Antalnak körösztöltettünk [...] Volt köröszt Atya Grof Kéri Anya Groff Czobor Orsolya Kéri Jánosné Aszonyom." 1693-ban a Kéryektől és a Széchyektől vette meg Esterházy Pál Kőszeg várát, s cserébe a Sopron megyei Kaboldot adta. A címeres terítő feltehetően az 1655-ös keresztelés alkalmával, keresztelői ajándékként jutott az Esterházy család tulajdonába.

A 17. századi leltárak a szőnyegek különböző fajtáit sorolják fel, melyek falra akasztva, illetve padlóra és asztalra terítve voltak használatban. Ilyen asztalra való "szőnyeg" lehetett a Kéry–Czobor-címeres terítő is, amit négyzetes formája és a díszítés elrendezése egyaránt igazolni látszik.

A nyugati hímzéskörhöz kapcsolódó motívumok osztrák, német vagy esetleg ottani iskolázottságú magyar hímzőmestert sejtetnek. Ezt támasztja alá a hímzés egyik technikai jellegzetessége is – a papírral való alátöltés –, amely a magyar úrihímzéseken nem fordul elő.

A terítőt elsőként a frak&shy nói Esterházy-kincstár 1725. évi inventáriuma említi: *Más Vörös Selem Postóbul való Szünyegh melynek Szegletin és közepin arannyal varrott virágok, környös körül Pedigh arany csipke vagyon.*

Irodalom

- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 30. (László Emőke)
- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. VIII-11 (Pásztor Emese)
- Szerk.: Vadas József: Magyar hímzett és selyemkárpitok a 16-17. századból. *Ars Decorativa 12*, 1992. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - 61-89:75. (László Emőke)
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 394.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum